

J. K.

Wizyta prof. J. Gagné w Polsce

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/3, 669

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ostatnim dniu pobytu w Krakowie prof. Figurowskij zwiedził Muzeum Farmacji, którego bogate zbiory przedstawił radzieckiemu uczonemu dyrektor, doc. Wojciech Roeske.

Roman Bugaj

WIZYTA PROF. J. GAGNÉ W POLSCE

W ostatnich dniach stycznia 1970 r. przebywał w Polsce z kilkudniową wizytą, prof. Jean Gagné, dyrektor Instytutu Badań nad Średniowieczem Uniwersytetu w Montrealu (Institut d'Études Médiévales Université de Montreal). Pobyt prof. Gagné wypełniły badania nad zasobem rękopiśmiennym Biblioteki Jagiellońskiej oraz spotkania z przedstawicielami środowiska naukowego Krakowa i Warszawy, zajmującymi się problematyką historii nauki.

Jedno z tych spotkań odbyło się 27 stycznia w Pracowni Badań Kopernikańskich Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN. Oprócz członków Pracowni wzięli w nim udział przedstawiciele Zespołu Historii Filozofii Średniowiecznej Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Przewidziane było wygłoszenie dwóch referatów: *Co jest głównym przedmiotem historii nauki?* oraz *Tendencje matematyzacji ogólnych pojęć przyrodniczych do końca XVI wieku (przestrzeń, czas, ruch)*. Obiektywne trudności uniemożliwiły jednak przyjazd referenta do Warszawy na planowany termin spotkania, które przesunęło się na późne godziny popołudniowe gromadząc w związku z tym niewielkie audytorium.

W tych warunkach referent połączył oba tematy, nawiązując już na wstępie z uczestnikami dyskusję, która tradycyjnie stanowi zakończenie wszystkich tego rodzaju spotkań. Ponieważ pełny tekst referatu drukowany będzie w najbliższym numerze „Organonu”, ograniczamy się do zasygnalizowania podstawowych jego tez.

Według prof. Gagné, pojęcie nauki — „science” odnosi się do nauk matematyczno-przyrodniczych. Przedmiotem historii nauki są dzieje myśli ludzkiej dążącej do odkrywania prawdy a nie przedstawiania i szeregowania faktów, które miały miejsce w nauce. Historia nauk tzn. każdej dyscypliny naukowej lub grupy dyscyplin, logiczne rozwijanie pojęć, uogólnianie i uściślanie pojęć wyjściowych i matematycznych metod wysuwania nowych pojęć, prowadzą naukę do poznania obiektywnej rzeczywistości, pozwalają na śledzenie jej postępu lub regresu. Referent wiele miejsca w swych rozważaniach poświęcił problemom ogólnych pojęć przyrodniczych (przestrzeń, czas, ruch) i ich matematyzacji, która pojawiła się już w XVI w. i trwa do dziś.

J. K.

PRZED OBCHODAMI KOPERNIKOWSKIMI

Podczas miesięcznego pobytu w Stanach Zjednoczonych (styczeń 1970 r.) prof. W. Zonn, przebywający tam z ramienia Polskiej Akademii Nauk, wygłosił w ośrodkach akademickich wiele odczytów i nawiązał kontakty w związku z przygotowaniami do rocznicy 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika. Między innymi omówił z prezesem amerykańskiej National Academy of Sciences, dr P. Handlerem, plany zorganizowania na terenie St. Zjedn. uroczystości związanych z tą rocznicą.

Pobyt prof. M. Biskupa w Państwowej Składnicy Archiwalnej w Getyndze został uwieńczony odkryciem nowych materiałów dotyczących Kopernika, odnalezionych wśród akt byłej kapituły warmińskiej, przeniesionych do Getyndgi z archiwum królewieckiego. Są nimi: autentyczne listy pisane przez Kopernika (np. do Zygmunta I z prośbą o pomoc dla Olsztyna), oraz rachunki z 1531 r. związane z administracją okręgu Tolkmicka.